

APSTIPRINU

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas direktore

_____A.Jākobsone

2024. gada 30. jūnijā

**Latvijas Neredzīgo bibliotēkas
GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS
2023**

Saturs

1. Pamatinformācija	3
1.1. Iestādes juridiskais statuss un struktūra	3
1.2. LNERB funkcijas un darbības virzieni	4
2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti	6
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	6
2.2. Būtiskākie pakalpojumi, uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā.....	8
3. Personāls	12
4. Komunikācija ar sabiedrību	14
4.1.Sadarbība ar valsts un pašvaldības iestādēm un nevalstisko sektoru	14
4.2.Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai.....	15
5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi.....	17
5.1. Iepriekšējā gadā uzsāktu pasākumu turpināšana.....	17
5.2. Galvenie nākamā gada uzdevumi un pasākumi	17

1. Pamatinformācija

1.1. Iestādes juridiskais statuss un struktūra

Latvijas Neredzīgo bibliotēka (turpmāk LNerB) ir Kultūras ministrijas pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas veic divējādas – publiskās un speciālās bibliotēkas funkcijas.

LNerB darbojas kā pielāgotās literatūras, kultūras un izglītības vieta personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām, veicinot viņu sociālo integrāciju sabiedrībā. LNerB dot iespēju cilvēkiem ar īpašām vajadzībām pielietot savas prasmes un radošumu, kā arī apgūt jaunas zināšanas, tādējādi paaugstinot viņu pašapziņu un pašnoteikšanos.

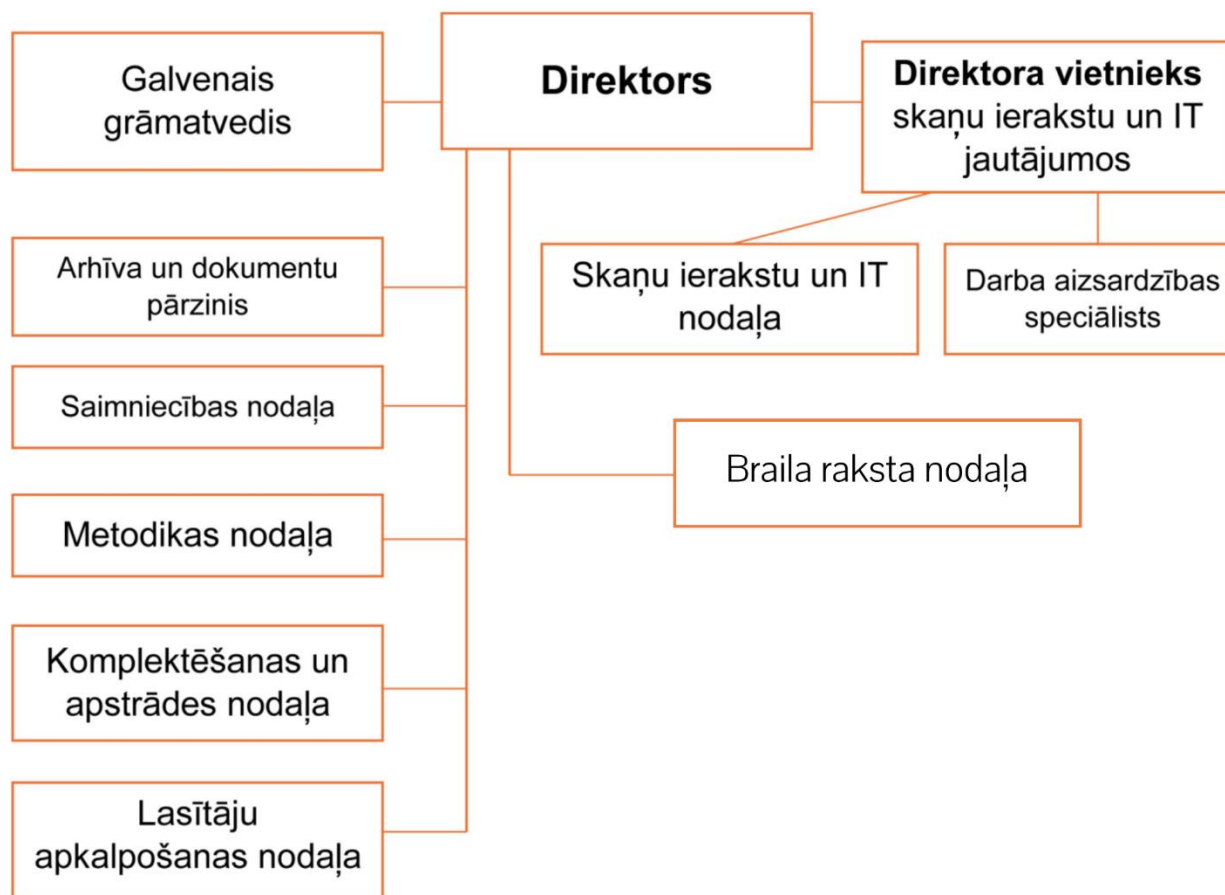
LNerB darbības mērķis ir sniegt informāciju un pakalpojumus ikvienam bibliotēkas lietotājam. Personām, kuras atbilst Autortiesību likuma 22.¹ panta pirmās daļas kritērijiem, nodrošina cilvēktiesības brīvi, neierobežoti saņemt kvalitatīvu informāciju pielāgotā formātā, sniedzot bezmaksas pakalpojumus šajā jomā. LNerB ir atbalsta sniedzējs publiskajām bibliotēkām un izglītības iestādēm visā Latvijā darbā ar pielāgoto literatūru, kā arī konsultants pielāgoto resursu un Braila pieraksta jautājumos.

LNerB ir lielākais pielāgotās literatūras resursu nodrošinātājs Latvijā.

2023. gada 1. jūlijā tika veikta LNerB reorganizācija, kuras mērķis ir veidot pielāgotās literatūras nodrošinājumu un pārklājumu visā Latvijā, iesaistot pašvaldību publiskās bibliotēkas. Tās rezultātā LNerB noslēgusi Deleģēšanas līgumus ar Balvu un Cēsu novada, Daugavpils, Jelgavas, Liepājas, Rēzeknes un Ventspils valstspilsētu pašvaldībām par atsevišķu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu. Reorganizācijas rezultātā LNerB bijušās 7 filiālbibliotēkas ir integrētas pašvaldību galvenajās bibliotēkās kā pielāgotās literatūras struktūrvienības, kuru uzdevums ir apzināt tiešo mērķauditoriju savos reģionos un nodrošināt mērķauditoriju ar pielāgotās literatūras resursiem. Neviena no filiālēm, izņemot Jelgavas (daļēji) un Ventspils, savu atrašanās vietu nav mainījušas, toties tās ieguvušas jaunus nosaukumus:

1. Balvu Centrālās bibliotēkas Pielāgotās literatūras bibliotēka,
2. Cēsu pilsētas Valdemāra bibliotēka,
3. Latgales Centrālās bibliotēkas filiāle "Čiekuru bibliotēka",
4. Jelgavas pilsētas bibliotēka,
5. Liepājas pilsētas Centrālās zinātniskās bibliotēkas filiāle "Dienvidrietumu bibliotēka",
6. Rēzeknes Pielāgotās literatūras bibliotēka-informācijas centrs,
7. Ventspils bibliotēkas Gāliņciema bibliotēka.

Bibliotēkas organizatoriskā struktūra 2023. gadā

1.2. LNerB funkcijas un darbības virzieni

LNerB **mērķis** ir sniegt informāciju un pakalpojumus ikvienam bibliotēkas lietotājam. Personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem, uztveres traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām, kā arī personām, kuras fizisku traucējumu dēļ nespēj noturēt grāmatu, rīkoties ar to, fokusēt skatu vai kustināt acis tādā mērā, kāds parasti būtu nepieciešams lasīšanai (Autortiesību likuma 22.¹ panta pirmā daļa), bibliotēka nodrošina cilvēktiesības brīvi, neierobežoti saņemt kvalitatīvu informāciju pielāgotā formātā, sniedzot bezmaksas pakalpojumus šajā jomā.

Bibliotēkai ir šādas **funkcijas**:

- darboties kā izglītības, kultūras un sociālās integrācijas iestādei;
- uzlabot dzīves kvalitāti personām, kuras nevar lasīt parasto iespiedrakstu;
- nodrošināt pieejamību bibliotēkas krājumā esošajam kultūras mantojumam un daudzpusīgiem pakalpojumiem;
- veikt informācijas reproducēšanu un nodrošināt iespēju saņemt informāciju bibliotēkas lietotājiem pielāgotā veidā (audio formātā, palielinātā drukā un Braila rakstā).

1.3. Pārskata gada galvenie uzdevumi

2023. gadā izvirzīti šādi galvenie uzdevumi:

- Sagatavot saturiski kvalitatīvus un daudzpusīgus informācijas resursus, nodrošināt to izmantošanu plašam lietotāju lokam Latvijā.
- Nodrošināt pielāgoto informāciju personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām:
 - reproducējot grāmatas audiogrāmatās, Braila rakstā, palielinātā drukā un kombinētos pielāgojumos;
 - turpinot pielāgotās mācību literatūras skolēniem ar lasīšanas traucējumiem, t.sk. disleksiju, reproducēšana;
 - ieskaņojot audiožurnālu “Doma”;
 - sagatavojot brošūras, informatīvos materiālus Braila rakstā un palielinātā drukā.
- Nodrošināt pielāgotās literatūras pieejamība visā Latvijas teritorijā.
- Nostiprināt sadarbību ar LNerB ārējās apkalpošanas punktiem sociālās aprūpes iestādēm un nevalstiskajām organizācijām, kā arī pašvaldības publiskajām bibliotēkām visā Latvijā.
 - Izmantojot bibliotēkas audiogrāmatu leļupielādes servisa sistēmu BALSS, plašam lietotāju lokam nodrošināt iespēju saņemt pielāgoto literatūru attālināti, patstāvīgi autorizējoties sistēmā, lai leļupielādētu LNerB krājumā esošu audiogrāmatu elektronisko versiju
- Sadarboties ar ārvalstu bibliotēkām pielāgotās literatūras apmaiņā, izmantojot Globālo Grāmatu servisu (ABC Global Book Service)
- Turpināt literatūras izdošana vieglajā valodā.
- Attīstīt LNerB kā pielāgotās literatūras, kultūras un izglītības vietu personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām, veicinot viņu sociālo integrāciju sabiedrībā.
- Attīstīt LNerB pētniecības datu bāzi (PDB).
- Popularizēt literatūru, organizējot grāmatu (dažādos formātā) atvēršanas svētkus, tikšanās ar grāmatu autoriem un sadarbības partneriem.
- Organizēt un piedalīties pasākumos (semināros, konferencēs), popularizējot LNerB pakalpojumus..

2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Nr.p.k	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	859466	867350	871305
1.1.	dotācijas	759316	867350	871305
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	0	0
1.3.	ziedojumi un dāvinājumi	150	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	859400	867350	871545
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	855873	863823	868018
2.1.1.	kārtējie izdevumi	855873	863823	779351
2.1.2.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	0	88667
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	3527	3527	3527

Finanšu resursi

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas finanšu resursus kopsummā 871 305 *euro* izdevumu segšanai 2023. gadā veido:

- valsts budžeta dotācija budžeta programmā 21.00.00 “Kultūras mantojums” 867 350 *euro* apmērā pamatdarbības nodrošināšanai;
- valsts budžeta dotācija apakšprogrammā 25.02.00 “Valsts kultūrkapitāla fonda programmu un projektu konkursi” 5000 *euro* apmērā projekta “Latviešu tautas pasakas “Eža kažociņš” tulkošana (adaptēšana) un izdošana zīmju valodā” realizācijai;
- gada beigās slēgts budžeta asinējums par neizlietoto transferta atlikumu 1045 *euro*.

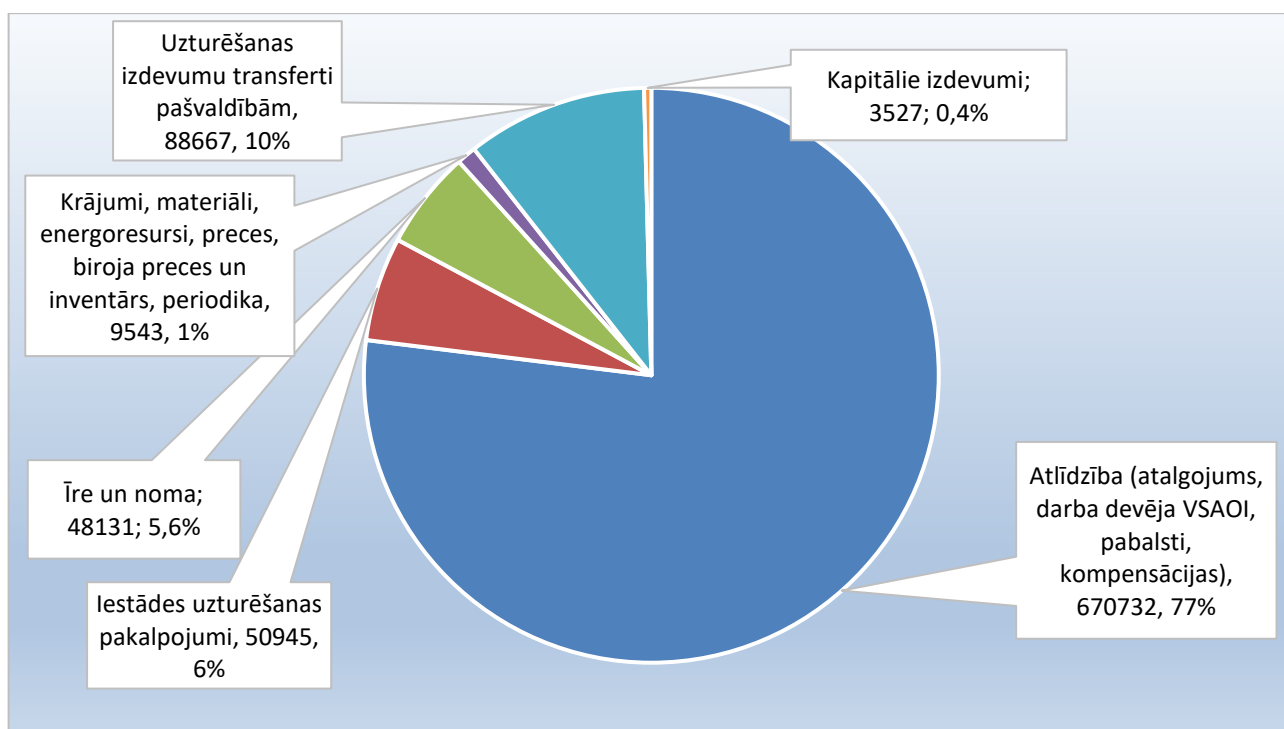
Salīdzinājumā pret iepriekšējo gadu, finansējums kopumā palielinājies par 11 839 *euro* jeb 1,38 %. Pārskata periodā papildus piešķirtais finansējums prioritārajam pasākumam "Valsts pārvaldes kapacitātes stiprināšana, nodrošinot stratēģiski svarīgo amata grupu atlīdzību" ļāva palielināt darbinieku mēnešalgas, nosakot tās ne mazākas par “Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā” noteikto intervālu minimumu, kā arī veikt darbinieku veselības apdrošināšanu uz gadu un citas atlīdzības izmaksas darbinieku materiālai stimulēšanai.

Vislielākā ietekme uz budžeta izpildi 2023.gadā ir LNerB reorganizācijai, ar 01.07.2023. nododot pašvaldībām 7 bibliotēkas struktūrvienības – Balvu, Cēsu, Daugavpils, Jelgavas, Liepājas, Rēzeknes un Ventspils filiālbibliotēkas ar 10 amata vietām. Veikta LNerB budžeta pārdale, pārceļot pašvaldībām deleģēto valsts pārvaldes uzdevumu izpildei 2023. gadā paredzēto finansējumu 89712 *euro* uz budžeta uzturēšanas izdevumu transfertiem pašvaldībām. Līdz ar to, salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu, ir 10% samazinājums izdevumu grupās “Atlīdzība” un “Preces un pakalpojumi”.

Finanšu līdzekļu atlikums no iepriekšējā pārskata perioda bibliotēkas ziedojumu un dāvinājumu kontā 279 *euro* (privātpersonu ziedojumi bibliotēkas darbības atbalstam), no tiem 240 *euro* izlietoti 2023. gadā par tipogrāfijas pakalpojumiem grāmatas vieglajā valodā izdošanai.

Izdevumi

LNerB izdevumu struktūra 2023. gadā (*euro*, %):

Pārskata periodā LNerB izdevumu lielāko daļu – 77% sastāda darbinieku atlīdzība. Ievērojama finansējuma daļa tiek izlietota bibliotēkas telpu nomai, uzturēšanai un energoresursu patēriņa apmaksai. Materiāli tehniskās bāzes nodrošināšanā vairāk līdzekļu izlietots lietotās biroja tehnikas uzturēšanai un remontam, jo jaunas profesionālas tipogrāfijas tehnikas iegādei trūkst atbilstoša finansējuma. Veikti uzlabojumi ventilācijas un telpu apsildes uzlabošanai Lasītāju apkalpošanas nodaļā, no kapitālajiem izdevumiem iegādājoties siltumsūkni.

LNerB finansējums 2023.gadā nodrošināja bibliotēkas funkciju veikšanu, tomēr tas nebija pietiekams, lai palielinātu pielāgotās literatūras resursu izdošanu tādā apjomā, kas nepieciešams to pieejamības nodrošināšanai iedzīvotājiem ar redzes traucējumiem un funkcionālo lasītnespēju 29

reģionu galvenajās bibliotēkās un 14 novadu bibliotēkās visā Latvijā, kā tas noteikts konceptuālajā ziņojumā "Par bibliotēku nozares politikas īstenošanas pilnveides pasākumiem" (MK rīkojums Nr.311, 03.05.2022.).

Salīdzinot ar iepriekšējo periodu, pārskata gadā arī nedaudz samazinājies bibliotēkas krājuma komplektēšanai izlietotais finansējums, jo finanšu resursi izdevumiem par periodikas abonēšanu filiālbibliotēkām reorganizācijā nodoti pašvaldībām.

Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums krājuma komplektēšanai (EUR):

	2021	2022	2023
Krājuma komplektēšana - kopā	8637	8608	8179
t.sk. iegāde:	4765	3782	3066
- grāmatas	2817	2418	2501
- periodika	1948	1364	565
t.sk., grāmatu reproducēšana (audioformātā, Braila rakstā, palielinātā drukā)	3872	4826	5113
Lasītāju skaits	3900	4089	3810
Līdzekļi krājuma komplektēšanai (iegāde) uz vienu lietotāju	1,22	0,92	0,81
Līdzekļi krājuma komplektēšanai (kopā) uz vienu lietotāju	2,58	2,11	2,15

Pārskata gadā ar grāmatu ziedojumiem un dāvinājumiem bibliotēkas krājums papildināts 1427 *euro* vērtībā – 1383 *euro* no fiziskām personām un 44 *euro* no juridiskām personām, t.sk., no Vieglās Valodas aģentūras, no Labdarības organizācijas "Giving for Latvia", no Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja Latvijā un Latvijas Nedzirdīgo savienības.

No Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta "Grāmatas publiskajām bibliotēkām" ietvaros bez atlīdzības saņemtas grāmatas 171 *euro* vērtībā, kā arī grāmatas Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijai 134 *euro* vērtībā.

2.2. Būtiskākie pakalpojumi, uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā

2023. gada darba rādītāji

	2021	2022	2023
Aktīvo lietotāju skaits	3900	4089	3810

t. sk. bērni līdz 18.g.	157	230	267
t.sk. sistēmas BALSS lietotāji	85	147	178
Bibliotēkas apmeklējums	35627	34587	27019
t. sk. bērni līdz 18.g.	1440	2368	1628
Sistēmas BALSS apmeklējums	456	1685	2303
Virtuālais apmeklējums	72432	79525	79670
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)	239 011	201 320	201 768
Izsniegums kopā	128134	129590	101570
t.sk.audiogrāmatas, u.c.audiovizuālie dokumenti	45485	48664	38994
t.sk. elektroniskais izsn.(USB,lejupl.)	29847	26802	17627
No tā lejupielādēts attālināti (BALSS)	1109	4674	5001
t.sk. audiožurnāli	2722	2087	1748
t.sk. mūzikas ieraksti	4765	5941	4924
t.sk. grāmatas Braila rakstā	2952	3288	2950
t.sk. grāmatas parastajā iespiedrakstā	12319	12264	8351
t.sk. grāmatas palielinātā drukā	5479	8000	9200
t.sk. seriālizdevumi	24333	21590	12442
t.sk. citi dokumenti (spēles, mapes)	232	954	333
t.sk. bērniem līdz 18.g.	2092	2964	1820

Tabulā 2023. gada skaitli veido filiālbibliotēku dati par I pusgadu (par laiku pirms bibliotēkas reorganizācijas) + bibliotēkas Rīgā dati par visu gadu. LNerB lasītāju skaits — 3810 (2006 lasītāji LNerB Rīgā, 1804 — reģionos). Izsniegums — 101 570 (60 018 LNerB Rīgā, 41 552 reģionos). Statistikas dati liecina, ka LNerB Rīgā vērojams galveno bibliotēkas rādītāju pieaugums. Tas saistīts ar mērķtiecīgu un aktīvu darbu Ārējos apkalpošanas punktos un paplašinoties sadarbībai ar publiskajām bibliotēkām par pielāgotās literatūras izmantošanu SBA kārtā.

Otrajā pusgadā, saskaņā ar Deleģēšanas līgumiem, reģionu galvenās bibliotēkas izmantojušas LNerB pielāgotos resursus, kas veicinājis to izmantošanu dažādos Latvijas novados. Analizējot septiņu reģionu pašvaldību galveno bibliotēku Deleģēšanas līgumu pārskatus/atskaites par atsevišķu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu rezultātīvo rādītāju izpildi 2. pusgadā, ir secināts, ka pielāgotās literatūras lietotāju skaits reģionos ir 1714. Pielāgotās literatūras izsniegums reģionos — 31 022.

Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika

LNERB krājuma komplektēšanas vadlīniju darbība bija paredzēta līdz 2024. gadam. 2023. gadā bibliotēkas reorganizācija ienesa izmaiņas šī dokumenta atbilstībai reālai situācijai. Tādēļ tika uzsākts darbs pie jauna dokumenta izstrādes.

Ar grāmatām parastajā iespiedrakstā tiek papildināts tikai LNERB Rīgā krājums. Reģionu bibliotēkām nodotie deponētie krājumi papildināti ar audiogrāmatām CD_mp3 formātā, grāmatām palielinātā drukā un vieglajā valodā. Tām nodoto eksemplāru skaits ir atkarīgs no LNERB finansiālajām un tehniskajām iespējām.

Pārskata periodā krājums papildināts ar 2185 jaunieguvumiem.

Krājuma kustība 2023. gadā

	2021.	2022.	2023.
Jaunieguvumi	4642	2419	2185
t.sk. grāmatas (vien.)	706	824	787
t.sk. parastajā iespiedrakstā	308	314	424
t.sk. palielinātā drukā	110	262	216
t.sk. Braila rakstā un taktilas	288	248	147
t.sk. bērniem/jauniešiem	117	191	220
t.sk. parastajā iespiedrakstā	68	92	145
t.sk. palielinātā drukā	10	59	45
t.sk. Braila rakstā un taktilas	39	40	30
t.sk. audiovizuālie un pārējie	1218	847	789
t.sk. audiogrāmatas	1114	820	708
t.sk. bērniem/jauniešiem	101	86	107
t.sk. latv. daīliteratūra	740	542	596
t.sk. parastajā iespiedrakstā	110	129	165
t.sk. palielinātā drukā	90	103	125
t.sk. Braila rakstā	140	120	66
t.sk. audiogrāmatās	400	190	240
t.sk. digitālie dokumenti	2190	175	126
t.sk. seriālizdevumi	528	573	483
t.sk. parastā iespiedrakstā	476	411	418
t.sk. Braila rakstā	39	41	41
t.sk. audiožurnāli	13	12	12
t.sk. e-žurnāli	-	109	12

Izslēgtie dokumenti	2110	5973	5736
t.sk. grāmatas	2015	138	3558
t.sk. parastā iespiešanas drukā	313	63	981
t.sk. palielinātā drukā	-	-	40
t.sk. Braila rakstā un taktilas	1702	75	2537
t.sk. audiovizuālie un pārējie	45	5177	1179
t.sk. audiogrāmatas	13	5165	1177
t.sk. digitālie dokumenti	7	-	1
t.sk. seriālizdevumi	43	658	998
Krājuma kopskaits	51785	48231	44680
t.sk. grāmatas	16820	17506	14735
t.sk. parastā iespiešanas drukā	7667	7915	7359
t.sk. palielinātā drukā	382	647	822
t.sk. Braila rakstā un taktilas	8771	8944	6554
t.sk. audiovizuālie un pārējie	30535	26205	25815
t.sk. audiogrāmatas	28824	24479	24010
t.sk. digitālas audiogrāmatas	2183	2358	2483
t.sk. seriālizdevumi	2247	2162	1647
Grāmatu krājuma apgrozība	1,5	1,5	1,4

Jauni pakalpojumi 2023. gadā

1. Latviešu tautas pasakas “EŽA KAŽOCIŅŠ” tulkošana un izdošana zīmju valodā

2023. gadā ar VKKF atbalstu un sadarbībā ar Latvijas Nedzirdīgo savienību tika realizēts projekts - Latviešu tautas pasakas “EŽA KAŽOCIŅŠ” tulkošana un izdošana zīmju valodā, tādējādi ir aptvertas visas mērķauditorijas grupas, ietverot personas ar dzirdes traucējumiem.

2. LNerB turpina grāmatu izdošanu vieglajā valodā.

Domājot par lasītājiem ar dažādām uztveres un lasīšanas prasmēm, t.sk., imigrantiem, senioriem, cilvēkiem ar uztveres traucējumiem, bibliotēka izdeva 4 oriģināldarbus vieglajā valodā.

Projektu izstrāde

2023. gadā tika izstrādāti un realizēti kultūras pasākumu projekti:

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (t. sk. īstenošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums)
--------------------	-------------	--------------------	---

<p>LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS “EŽA KAŽOCIŅŠ” TULKOŠANA UN IZDOŠANA ZĪMJU VALODĀ</p>	<p>VKKF</p>	<p>5000,00</p>	<p>Projekts tika realizēts sadarbībā ar Latvijas Nedzirdīgo savienību un tās ekspertiem. Tā ilgtermiņa mērķis ir attīstīt drukāto grāmatu zīmju valodā piedāvājumu un nodrošināt tām brīvu, bezmaksas pieeju visiem interesentiem Latvijā, izmantojot Latvijas Neredzīgo bibliotēkas un citu bibliotēku, kā arī organizāciju pakalpojumus. Tādā veidā tiks nodrošināta grāmatu zīmju valodā pieejamība, izpildot Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 9. panta f) punkta nosacījumus informācijas pieejamībā.</p> <p>Projekts tika īstenots 04.09.2023 — 31.10.2023.</p> <p>Projekta rezultātā grāmata “Eža kažociņš zīmju valodā” izdota 100 eks., kas ir pieejamas Latvijas Neredzīgo bibliotēkā, kā arī izplatītas sadarbības organizācijām, t.sk., Latvijas Nedzirdīgo savienībai un Viegļās Valodas aģentūrai. Grāmata elektroniskā formātā pieejama arī Latvijas Neredzīgo bibliotēkas un Latvijas Nedzirdīgo savienības mājaslapās, tādā veidā to var lietot ne tikai attālinātie lasītāji Latvijā, bet arī lasītāji ārpus valsts. Digitālo grāmatu interesenti paši var lejupielādēt un lietot.</p>
--	-------------	----------------	---

Vairāk par projektu bibliotēkas tīmekļvietnē: <https://neredzigobiblioteka.lv/par-biblioteku/projekti/>

3. Personāls

Pārskata periodā amata vietu skaits no 45 amata vietām perioda sākumā reorganizācijas rezultātā samazinājies līdz 35 amata vietām perioda beigās. Faktiskais vidējais darbinieku skaits

pārskata gadā 40,3. Gada laikā darba tiesiskās attiecības nodibinātas ar 4 darbiniekiem, bet pārtrauktas ar 15 darbiniekiem. Pārskata periodā noslēgti uzņēmuma līgumi ar 11 fiziskām personām, kuras nav iestādes personāla sarakstā, par konkrēta darba vai pakalpojuma izpildi.

31.12.2023. strādājošo darbinieku skaits - 33, darbinieku kopskaitā 23 sievietes un 10 vīrieši, nepilnu slodzi strādāja 4 darbinieki. Darbinieku sadalījums pa vecuma grupām:

20-29 gadi	-	1 darbinieks;
30-39 gadi	-	9 darbinieki;
40-49 gadi	-	4 darbinieki;
50-59 gadi	-	8 darbinieki;
60 gadi un vairāk	-	11 darbinieki.

No darbinieku kopskaita pārskata perioda beigās 12 bibliotekārie darbinieki bija nodarbināti Metodikas nodaļā, Lasītāju apkalpošanas nodaļā un Krājuma komplektēšanas nodaļā, bet 14 darbinieki LNerB reprodukcijas darbu nodaļās — Skaņu ierakstu un informāciju tehnoloģiju nodaļā, Braila un pielāgotās drukas nodaļā.

Bibliotēkā ir izveidotas vairākas darba vietas personām ar invaliditāti, nodrošinot ne tikai atbilstošu pieejamību darba videi un tehniskajiem palīg līdzekļiem, bet arī pielāgotu informāciju par darba pienākumiem, darba plāniem, novērtējumu utt. Šobrīd bibliotēkā strādā viens pilnīgi neredzīgs darbinieks, 4 — vājredzīgi un 2 — ar cita veida invaliditāti.

Personāla izglītība

Bibliotekāro darbinieku skaits	12
no tiem ar bibliotekāro izglītību	11
<i>t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)</i>	5
<i>t.sk. ar bakalaura grādu</i>	3
<i>t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	2
<i>t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)</i>	
<i>t.sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni</i>	1
no tiem ar izglītību citās jomās	1
<i>t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)</i>	1
<i>t.sk. ar bakalaura grādu</i>	
<i>t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	
<i>t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)</i>	
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību	

Pārējo darbinieku skaits (Administrācija, Braila raksta nodaļa, Skaņu ierakstu un IT nodaļa, grāmatvedība, saimniecības daļa)	22
---	----

Kopumā 2023. gadā Latvijas Neredzīgo bibliotēkas darbinieki gan klātienē, gan tiešsaistē apmeklējuši 41 profesionālās pilnveides pasākumu. Pārsvārā tie ir Latvijas Nacionālās bibliotēkas vai Latvijas bibliotēku biedrības organizētie semināri, tīmekļsemināri, konferences. Piedāvāto profesionālās pilnveides pasākumu klāsts ir ļoti daudzveidīgs un, pateicoties tiešsaistei, pieejams, neprasot lielus finansiālos izdevumus.

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Sadarbība ar valsts un pašvaldības iestādēm un nevalstisko sektoru

LNERB izveidojies daudzpusīgs sadarbības partneru loks:

- LNERB izvirzīto stratēģisko mērķu sasniegšanā būtiska ir tās dibinātāja, LR Kultūras ministrijas, ieinteresētība, morālais un finansiālais atbalsts.
- Laba sadarbība izveidojusies ar Latvijas Nacionālo bibliotēku:
 - Grāmatu, periodisko izdevumu dāvinājumi; jaunākā informācija par bibliotēku darba norisēm, Latvijas lielākais bibliotēkas elektroniskais katalogs un analītikas datu bāze, SBA pakalpojumu nodrošinājums, grāmatu krātuves Silakrogā izmantošana, profesionālā informācija, konsultatīvais atbalsts par aktuāliem jautājumiem bibliotēku nozarē, semināriem u.c., apmācības bibliotēku darbiniekiem, semināri, kursi, konsultācijas darbā ar bērniem.
- Cieša sadarbība izveidojusies ar pašvaldību publiskajām bibliotēkām un pielāgotās literatūras bibliotēkām (bijušajām filiālēm)
- Aktīva sadarbība ar Sociālās aprūpes iestādēm, NVO, izglītības iestādēm
 - VSAC “Rīga” filiāle “Jugla” –
 - Strazdumuižas vidusskola – attīstības centrs –
 - Rīgas Juglas PII –
 - “Rīgas 154.PII grupa “Margrietiņas” –
 - Rīgas 154.PII grupu “Skudriņas” –
 - PII “Laimis Lācis” grupa “Ķengurēni” —
 - Strazdumuižas dienas centrs –
 - Dzīvnieku patversme “Labās Mājas” –
 - Biedrība SOCINTEGRA
 - Servisa suņu biedrību TEODORS
 - Invalīdu un viņu draugu apvienību «Apeirons»

- Vieglās Valodas aģentūra

SBA	2021	2022	2023
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	986	746	352
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits pielāgotā formātā	8506	8341	7265
SSBA			
t. sk. no ārvalstu bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	14	23	24
uz ārvalstu bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits		21	354

4.2. Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Publicitāte

LNERB aktīvi un mērķtiecīgi strādā pie sava tēla veidošanas. Bibliotēkas tēls spēj ietekmēt gan bibliotēkas apmeklētāju daudzumu un pakalpojumu attīstību kopumā, tāpēc tiek pievērsta uzmanība gan publicitātei, gan profesionālai klientu apkalpošanai klātienē un attālināti, pakalpojumu daudzveidībai un mūsdienīgumam, pasākumiem u.c.

Bibliotēkas tīmekļvietnē - <https://neredzigobiblioteka.lv/> atrodama pamatinformācija par bibliotēku un tās sniegtajiem pakalpojumiem, jaunākā informācija par pasākumiem bibliotēkā, pielāgotās literatūras jaunieguvumiem un cita aktuālā informācija.

Bibliotēkā aktīvi darbojas savos sociālo tīklu kontos. Sociālajos tīklos bibliotēka dalās ar aktualitātēm bibliotēkas dzīvē, popularizē savu krājumu un pakalpojumus, kā arī dalās ar jaunāko informāciju literatūras un bibliotēku jomā.

Pārskata gadā bibliotēka turpināja savā YouTube kontā publicēt grāmatas, kurām beigušās autortiesības.

Reizi mēnesī bibliotēka izdot informatīvo avīzīti “Bazūne”, kas pieejama Braila rakstā, palielinātā drukā un elektroniski bibliotēkas tīmekļvietnē (<https://neredzigobiblioteka.lv/bazune/>), kā arī audioformātā audiožurnālā “Doma”.

Bibliotēka izdod informatīvo izdevumu “Gaisma”. Tajā atrodama informācija par jaunieguvumiem bibliotēkas krājumā. Izdevums pieejams Braila rakstā, palielinātā drukā, kā arī

elektroniski un audio formātā bibliotēkas tīmekļvietnes sadaļā “Digitālā bibliotēka” (<https://neredzigobiblioteka.lv/gaisma-2/>).

Bibliotēkas informācija tīmeklī:

Bibliotēkas tīmekļa vietne: <http://www.neredzigobiblioteka.lv>

Sistēma BALSS <https://balss.neredzigobiblioteka.lv/>

Sociālie tīkli:

- Twitter: <https://twitter.com/LNerB>
- Facebook: <https://www.facebook.com/LNerB>
- Draugiem.lv: <https://www.draugiem.lv/neredzigobiblioteka.lv>
- Youtube: https://www.youtube.com/channel/UC2SZa8cE4ukjB_D5P1Qp8rQ

Izglītojoši pasākumi

Pārskata periodā novadītas 33 ekskursijas, sagatavotas 199 izstādes (nodrošinot aprakstus audioformātā, kā arī pēc nepieciešamības tika sagatavoti informatīvie materiāli palielinātā drukā un Braila rakstā) un noorganizēti 146 kultūras pasākumi, popularizējot bibliotēku, tās darbu un jaunākās reproducētās grāmatas. Bibliotēka klātienē un attālināti sniedza 1341 uzziņu un 212 datorkonsultācijas.

Tāpat bibliotēka aktīvi veicināja iedzīvotāju, tai skaitā ar redzes traucējumiem, digitālo pratību. Bibliotekāriem vēl joprojām nākas palīdzēt rast risinājumus visdažādākajām e-dzīves situācijām. Bibliotēka rīkojusi individuālās apmācības BALSS sistēmas lietošanā.

Pārskata periodā LNerB saskārās ar vēl vienu izaicinājumu lasītāju izglītošanas jomā — nepieciešamību konsultēt lasītājus par iekārtas Webbox 3 lietošanu. Šajā iekārtā tika integrēta piekļuve bibliotēkas digitālajam krājumam. Bibliotēka organizēja izglītojošu semināru ar iekārtas izplatītājkompanijas SIA “Exceed” vadītāja Gata Grīntāla piedalīšanos, lai izglītotu gan lasītājus, gan bibliotēkas darbiniekus ar pielāgotās iekārtas WebBox 3 funkcionalitāti, kā arī praktiski nodemonstrēja ierīci darbībā.

2023. gadā turpinājās “Strazdulēnu skolas” nodarbības dažādu vecumu bērniem par dažādām tēmām, kā arī tikšanās cikls ar kanisterapijas suņiem lasītveicināšanas aktivitātē “Lasām kopā ar suni!”. Pārskata periodā LNerB jau sesto gadu piedalījās LNB lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022”.

Sabiedrības informēšana un izglītošana saistībā ar medijpratību ir viens no bibliotēkas ilgtspējīgas stratēģijas pamatuzdevumiem. Tā ir aktīvi un nepārtraukti pilnveidojama prasme. Medijpratība iet roku rokā ar informācijpratību, digitālo pratību un interneta drošību. Izglītošana sākās ar jaunākajiem interneta lietotājiem - pirmsskolu, uzrunāti arī skolas klašu kolektīvi, pieaugušo un senioru auditorija.

Pārskata gadā bibliotēkā notika medijpratību veicinoši pasākumi gan bērniem, gan pieaugušajiem. Tāpat bibliotēkas darbinieki pievērsa īpašu uzmanību tam, lai bibliotēkas audiožurnālā “Doma” regulāri būtu publicēti raksti par medijpratību un informācijpratību (kopā 8 raksti), kā arī tika sagatavots pielikums “Domai” Nr.9 - Dr. Mārtiņa Hirša raksts “Kremļa biežāk lietotās informatīvās telpas manipulācijas metodes” (Rokasgrāmata pret dezinformāciju: atpazīt un pretoties. Rīga : Valsts kanceleja, 2022).

Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai

Pārskata perioda beigās uzsākta aptauja, lai izzinātu bibliotēkas lietotāju apmierinātību ar bibliotēkas sniegtajiem pakalpojumiem.

5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi

5.1. Iepriekšējā gadā uzsākto pasākumu turpināšana

- Turpināt nodrošināt bibliotēkas pakalpojumu pieejamību neredzīgām personām, personām ar redzes traucējumiem (piemēram, seniori), personām ar uztveres traucējumiem vai ar citādām lasīšanas grūtībām (piemēram, ar disleksiju vai autismu), kā arī personām, kura fizisku traucējumu dēļ nespēj noturēt grāmatu, rīkoties ar to, fokusēt skatienu vai kustināt acis tādā mērā, kāds tas parasti būtu nepieciešams lasīšanai

- Nodrošināt literatūras (t.sk. oriģinālliteratūras) vērtīgāko darbu pieejamību, īstenojot to reprodukciju redzes invalīdiem pieejamā formā (audio, Braila rakstā, palielinātā drukā)

- Papildināt bibliotēkas krājumu ar aktuālajiem periodiskajiem izdevumiem parastajā iespiedrakstā, kā arī pielāgotā formātā personām, kas nespēj lasīt parasto iespiedrakstu — Brailā, palielinātā drukā un audio.

- Rīkot kvalitatīvus pasākumus un tikšanās ar grāmatu autoriem, izdevējiem, attiecīgās tēmas profesionāļiem, kā arī veidot tematiskas un literatūru popularizējošas izstādes.

- Sadarboties ar izglītības iestādēm lasītveicināšanas un informācijpratības pasākumu organizēšanā.

- Turpināt atbalstīt darbinieku profesionālo pilnveidi un attīstību.

- Veidot kontaktus un kopīgas aktivitātes ar bibliotēkām visā Latvijā.

5.2. Galvenie nākamā gada uzdevumi un pasākumi

2024. gada galvenie mērķi

- sagatavot bibliotēkas dokumentāciju nosaukuma maiņai un akreditācijai;
- nodrošināt jebkurai personai Latvijā ar redzes traucējumiem un funkcionālo lasītnespēju brīvi pieejamu kvalitatīvu informāciju pielāgotā formātā un vieglajā valodā pašvaldību publiskajās bibliotēkās, Sociālās aprūpes un izglītības iestādēs;

- popularizēt piekļuvi un izmantošanu LNerB digitālajiem resursiem audiogrāmatu lejupielādes sistēmā BALSS, organizēt lietotāju apmācības;
- sadarboties ar izglītības iestādēm un informēt par pielāgoto mācību literatūru skolu audzēkņiem ar lasīšanas traucējumiem, t.sk. disleksiju;
- sniegt atbalstu pašvaldību un valsts iestādēm informācijas pieejamības jautājumos.

Izvirzītie uzdevumi

- izstrādāt un apstiprināt LNerB - Pielāgoto resursu un atbalsta centra - darbības galvenos dokumentus;
- sagatavot bibliotēkas akreditācijai un nosaukuma maiņai nepieciešamos dokumentus;
- sagatavot saturiski kvalitatīvus, daudzpusīgus pielāgotās un adaptētās informācijas resursus un nodrošināt to laicīgu piegādi Pielāgotās literatūras bibliotēku tīklam;
- regulāri informēt lietotājus un sadarbības partnerus par audiogrāmatu lejupielādes sistēmas BALSS izmantošanas priekšrocībām;
- konsultēt un apmācīt Pielāgotās literatūras bibliotēku darbā iesaistītās personas LNerB BIS un e-kataloga izmantošanā;
- apkopot un analizēt Pielāgotās literatūras bibliotēku rezultatīvos rādītājus, kā to paredz Deleģēšanas līgumi;
- nodrošināt un uzglabāt Latvijā izdoto grāmatu un periodisko izdevumu Braila rakstā obligāto eksemplāru;
- popularizēt literatūru, organizējot izstādes un pasākumus, Dzejas dienas, grāmatu (dažādā formātā) atvēršanas svētkus, tikšanās ar grāmatu autoriem.
- organizēt seminārus un citus pasākumus, popularizējot bibliotēkas sniegtos pakalpojumus.